

Ellenőrző kérdések

1. Kis dolgozat kérdései

1. Mit hívunk statikus, mit dinamikus adatbázisnak? (1 pont)

Egy statikus adatbázis esetében ritkábban fordulnak elő módosítások, a lekérdezések gyorsasága fontosabb. Dinamikus adatbázis esetén gyakran hajtunk végre módosítást, lekérdezést ritkán végzünk.

2. Fogalmazzunk meg 3 célt, amire az indexelés kiválasztásánál figyelni kell! (1 pont)

Gyors lekérdezés, gyors adatmódosítás, minél kisebb tárolási terület.

3. Mit tételezünk fel, mivel arányos a beolvasás, kiírás költsége? (1 pont)

A beolvasás és kiírás költsége arányos a háttértároló és a memória között mozgatott blokkok számával.

4. Adjuk meg az alábbi paraméterek jelentését! I , b , B , T , bf , M , $I(A)$ (7 pont)

A paramétereket az indexelés költségének méréséhez vezettük be:

I – rekordméret

b – blokkméret (bájtokban)

B – a fájl mérete blokkokban ($B = \lceil T/bf \rceil$)

T – (tuple) rekordok száma

bf – blokkolási faktor (mennyi rekord fér el egy blokkban: $bf = \lfloor b/I \rfloor$ (alsó egészrész))

M – memória mérete blokkokban

$I(A)$ – képméret, az A oszlopban szereplő különböző értékek száma:

$$I(A) = \left| \prod_A (R) \right|$$

5. Adjuk meg $R \times S$ méretét blokkokban kifejezve! (2 pont)

$$\begin{aligned} B(R \times S) &= (T(R) * T(S)) * \frac{I(R) + I(S)}{b} = \\ &= \left(T(S) * T(R) * \frac{I(R)}{b} \right) + \left(T(R) * T(S) * \frac{I(S)}{B} \right) = \\ &= T(S) * B(R) + T(R) * B(S). \end{aligned}$$

6. Mit jelent az egyenletességi feltétel? (1 pont)

Fel szoktuk tenni, hogy az $A=A$ feltételnek eleget tevő rekordokból nagyjából egyforma számú rekord szerepel. Ezt nevezzük egyenletességi feltételnek.

7. Mekkora adategységet olvas az író-olvasó fej? (1 pont)

Az író-olvasó fej nagyobb adategységeket (blokkokat) olvas be.

8. Mitől függhet a blokkméret? (1 pont)

A blokkméret függhet az operációs rendszertől, hardvertől, adatbázis-kezelőtől.

9. Egyenletességi feltétel esetén hány blokkból áll a $\sigma_{A=a}(R)$ lekérdezés eredménye? (1 pont)

$$B(\sigma_{A=a}(R)) = B(R) / I(A)$$

10. Soroljunk fel legalább 7 különböző fájlsszervezési módszert? (7 pont)

- kupac (heap)
- hasító index (hash)
- rendezett állomány
- elsődleges index (ritka index)
- másodlagos index (sűrű index)
- többszintű index
- B⁺-fa, B^{*}-fa

11. Kupac szervezés esetén mennyi a keresés költsége legrosszabb esetben? (1 pont)

Kupac szervezés esetén legrosszabb esetben a keresési költsége B (tárméret).

12. Kupac szervezés esetén mennyi a beszúrás költsége? (1 pont)

- utolsó blokkba tesszük a rekordot, 1 olvasás + 1 írás
- módosítás: 1 keresés + 1 írás
- törlés: 1 keresés + 1 írás

13. Mit mond meg a $h(x)$ hasító függvény értéke? (1 pont)

A $h(x)$ hasító függvény értéke megmondja, melyik kosárba tartozik a rekord, ha x volt az indexmező értéke a rekordban.

14. Mikor jó egy hasító függvény és ilyenkor milyen hosszúak a blokkláncok? (2 pont)

Egy hasító függvény akkor jó, ha nagyjából egyforma hosszú blokkláncok keletkeznek, azaz egyenletesen sorolja be a rekordokat. Jó hasító függvény esetén a blokklánc B/K blokkból áll.

15. Mennyi a $\sigma_{A=a}(R)$ lekérdezés keresési költsége jó hasító index esetén? (1 pont)

Legrosszabb esetben B/K .

16. Ha túl nagynak választjuk a K -t hasításkor, akkor ez milyen problémát okozhat? (1 pont)

Nagy K esetén sok olyan blokklánc lehet, amely egy blokkból fog állni és a blokkban is csak 1 rekord lesz. Ekkor a keresési idő: 1 blokkbeolvasás, de B helyett T számú blokkban tároljuk az adatokat.

17. Milyen keresésre nem jó a hasító indexelés? (1 pont)

Intervallumos ($a < A < b$) típusú keresésre nem jó.

18. Mit jelent a dinamikus hasító indexelés és milyen két fajtáját ismerjük? (3 pont)

Olyan hasító indexelés, ahol előre nem rögzítjük a kosarak számát, a kosarak száma beszúráskor, törléskor változhat. Két fajtája van: kiterjeszthető és lineáris.

19. Kiterjeszthető hasítás esetén a $h(K)$ érték alapján melyik kosárba kerül a rekord? (2 pont)

A $h(K)$ k hosszú kódnak vegyük az i hosszú elejét, és azt kosarat, amelynek kódja a $h(K)$ kezdő szelete. Ha van hely a kosárban, tegyük bele a rekordot, ha nincs, akkor nyissunk egy új kosarat, és a következő bit alapján osszuk ketté a telített kosár rekordjait. Ha ez a bit mindegyikre megegyezik, akkor a következő bitet vesszük a szétosztáshoz, és így tovább.

20. Milyen probléma keletkezhet kiterjeszthető hasító index esetén és mi rá a megoldás? (2 pont)

Ha az új sorok hasító értékének eleje sok bitben megegyezik, akkor hosszú ágak keletkeznek, nem lesz kiegyensúlyozva a fa. Tegyük teljessé a bináris gráfot. A gráfot egy tömbbel ábrázoljuk. Ekkor minden kosár azonos szinten lesz, de közös blokkjai is lehetnek a kosaraknak. Túlszordulás esetén a kosarak száma duplázódik.

21. Lineáris hasító index esetén mikor nyitunk meg új kosarat? (1 pont)

Akkor nyitunk új kosarat, ha egy előre megadott értéket elér a kosarakra jutó átlagos rekordszám.

22. Lineáris hasító index esetén a $h(K)$ érték alapján melyik kosárba kerül a rekord? (2 pont)

Ha n kosarunk van, akkor a hasító függvény értékének utolsó $\log(n)$ bitjével megegyező sorszámú kosárba tesszük, feltéve, ha van benne hely. Ha nincs, akkor hozzáláncolunk egy új blokkot és abba tesszük. Ha nincs megfelelő sorszámú kosár, akkor abba a sorszámú kosárba tesszük, amely csak az első bitjében különbözik a keresett sorszámtól.

23. Rendezett állomány esetén adjuk meg a bináris (logaritmikus) keresés lépéseit! (4 pont)

- beolvassuk a középső blokkot
- ha nincs benne az $A=a$ értékű rekord, eldöntjük, hogy a blokklánc második felében, vagy az első felében szerepelhet-e egyáltalán
- beolvassuk a felezett blokklánc középső blokkját
- addig folytatjuk, amíg megtaláljuk a rekordot, vagy a vizsgálandó maradék blokklánc már csak 1 blokkból áll.

24. Mennyi a keresési költség rendezett mező esetében? (1 pont)

$\log_2(B)$

25. Mennyi a keresési költség rendezett mező esetében, ha gyűjtő blokkokat is használunk? (1 pont)

Ha G a gyűjtő mérete, akkor az összköltség: $\log_2(B - G) + G$.

26. Mennyi a keresési költség rendezett mező esetében, ha minden blokkot félig üresen hagyunk? (1 pont)

$\log_2(2 * B) = 1 + \log_2(B)$

27. Milyen mindig az indexrekord szerkezete? (1 pont)

Az indexrekord szerkezete (a,p) , ahol a egy érték az indexelt oszlopban, p egy blokkmutató, arra a blokkra mutat, amelyben az $A=a$ értékű rekordot találjuk.

28. Adjuk meg az elsődleges index 5 jellemzőjét! (5 pont)

- főfájl is rendezett
- csak 1 elsődleges indexet lehet megadni
- elég a főfájl minden blokkjának legkisebb rekordjához készíteni indexrekordot
- indexrekordok száma: $T(I) = B$ (ritka index)
- indexrekordokból sokkal több fér egy blokkba, mint a főfájl rekordjaiból. $bf(I) \gg bf$, azaz az indexfájl sokkal kisebb rendezett fájl mint a főfájl: $B(I) = B / bf(I) \ll B = T / bf$.

29. Mit hívunk fedőértéknek? (1 pont)

Az indexfájlban nem szerepel minden érték, ezért csak fedő értéket kereshetünk, a legnagyobb olyan indexértéket, amely a keresett értéknél kisebb vagy egyenlő

30. Mennyi a keresési költség elsődleges index esetén? (1 pont)

$$1 + \log_2(B(I))$$

31. Adjuk meg a másodlagos index 5 jellemzőjét! (5 pont)

- főfájl rendezetlen (az indexfájl mindig rendezett)
- több másodlagos indexet is meg lehet adni
- a főfájl minden rekordjához kell készíteni indexrekordot
- indexrekordok száma: $T(I) = T$ (sűrű index)
- indexrekordból sokkal több fér egy blokkba, mint a főfájl rekordjaiból: $bf(I) \gg bf$, azaz az indexfájl sokkal kisebb rendezett fájl mint a főfájl: $B(I) = T / bf(I) \ll B = T / bf$.

32. Hogyan keresünk a másodlagos indexben és mennyi a keresés költsége? (5 pont)

- az indexben keresés az index rendezettsége miatt bináris kereséssel történik: $\log_2(B(I))$
- a talált indexrekordban szereplő blokkmutatónak megfelelő blokkot még be kell olvasni
- $1 + \log_2(B(I)) \ll \log_2(B)$ (rendezett eset)
- az elsődleges indexnél rosszabb a keresési idő, mert több az indexrekord.

33. Mit hívunk klaszterszervezésű táblának? (1 pont)

Egy tábla esetén egy A oszlopra az azonos A-értékű sorok fizikailag egymás után blokkokban helyezkednek el.

34. Mit hívunk klaszterindexnek? (1 pont)

Klaszterszervezésű fájl esetén index az A oszlopra.

35. Mikor mondjuk, hogy 2 tábla klaszterszervezésű? (1 pont)

Ha a közös oszlopokon egyező sorok egy blokkban, vagy fizikailag egymás utáni blokkban helyezkednek el.